

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor
Comunali și Cercuali
din România

CUPRINSUL:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- 1 Rectificare, de: Alexandru Buha.
- 2 Asupra legii privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, de: Virgil Ionescu Dârzeu, dir. Min. de Intere.
- 3 Repartizarea fondului comunal și a taxei pe decaltru.
- 4 Legi, ordonanțe de caracter adm.
- 5 Rezumate de jurisprudențe.
- 6 Publicațiune.

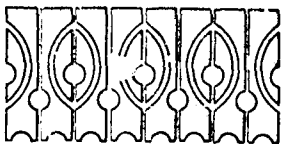
Apare în 1 și 15 a fiecărei luni.

ADRESA:

Notariatul — Primăria

Biblioteca Universitatii

MANUSCRISELE
se primesc până la 10 și 25
a lunii și nu se înapoiază

ABONAMENTUL:
Pe 1 an 200 Lei
Pe 1/2 an 100 Lei

Cluj

p. u. _____

județul: _____

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL :
ALEXANDRU BUHA,
consilier rășănesc, președinte al Uniunii notari-
-lor profesori al școlii de notari, Lugoj. :-

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE

Rectificare.

Într'un articol intitulat „Propunezi absurde“ publicat în numărul din 15. Ianuarie a. c. al Revistei Administrative, colegul O. Pinciu notar în Pestușul-mare, ocupându-se de memoriile prezentate Ministerelor Internelor și Domeniilor, de delegația Uniunii esmisă la București. În ziua de 17. Decembrie 1925, constată că doleanțele prezentate sunt greșite și în absolută contrarietate cu interesele noastre, — declarându-le simplaminte de „absurde“.

Trec peste aprecierile Ds. de ordin personal și las la judecată colegilor = serviciul — ce-l aduce cauzei noastre colegul Pinciu cu articolul din chestie.

Cum însă Dsa face unele afirmațiuni menite a produce nedumeriri și denaturarea stării faptice, întru restabilirea adevărului sunt nevoit să dau următoarele lămuriri :

În adunarea gen. ținută la 8 Noembrie 1925 în Târgul-Mureș s'a aprobat cu unanimitate de votari hotărârea consiliului de administrație, adusă în urma propunerii făcută de colegii Nicolae Olariu și Octavian Stoian, ca necondiționat să se clarifice cuprinsul art. 366 și următorii din legea pentru Unificarea Administrativă privitor la atribuțiunile notarului alegându-se de adunarea gen. o delegație, care se ceară dlui Ministru de Interne clarificarea atribuțiunilor noastre, încă înainte de compunerea Regulamentului de aplicare a legii „ca nu cumva corpul notarial să se pomenească cu atribuțiuni atât de reduse încât funcțiunea lui să devie fără o deosebită importanță“.

„Aceasta delegațiune aleasă de adunarea gen. pe lângă compunerea unui memoriu în sensul de mai sus în cadrul legii, să fixeze dorințele Corpului notarial cum ar trebui să se compună regulamentul de aplicare în partea ce ne privește pe noi (art. 366) și următorii și acest

memoriu să se înainteze forurilor competente la București“. Vezi procesul verbal despre adunarea No. 8 Noembrie 1925, publicat în No. 23 din 1 Decembrie 1925 al revistei „Adm. Rom.“

La adunarea gen. din chestiune a participat și colegul Pinciu, cum poate afirma, că nu știe care adunare generală a însărcinat prezidiul Uniunii să redacteze memoriile din chestiune ?

Dar se trec la fondul chestiunii.

Dl. Pinciu dacă nu este străin de lupta dârză, dusă de Uniune și Prezidiul ei intru apărarea drepturilor câștigate și revindicarea doleanțelor corpului notarial, va ști din nenumerate congrese, anteproecte de lege adm. memorii și delegațiuni, că am combătut pe toate căile dispozițiunile proiectului de lege administrativă, care făcea pe primar ofițerul stării civile și dacă i-și va lua osteneala se resfoiască colecția a Revistei noastre va afla cu ușurință, că motivele însărate de Dsa pentru combaterea anomaliei create prin obligarea notarului cercual de a întocmi, în caz de delegație din partea primarului, actele de stare civilă, au fost invocate deja la timpul său în repețite rânduri, în toate memoriile Prezidiului. Toate încercările noastre însă s'au frânt de rezistența Guvernului, care n'a fost aplicat se fecă în aceasta privință nici o concesiune, — astfel, că legea adm. face pe primar ofițer al stării civile.

Față de starea creată prin lege, delegații esmisă tocmai. că și-a dat seamă de imposibilitatea îndeplinirii agendelor de stare civilă împreunate cu deplasare la fie-care comună și din acest motiv a căutat se reducă aceste atribuțiuni numai la înregistrarea căsătoriilor, urmând cazurile de naștere și moarte să se înregistreze la notariat, pentru fiecare comună în registre separate. Intreb ce va face notarul cu mai multe comune, dacă în urma delegației din partea primarilor, va trebui să se deplaseze mereu, nu numai în sezonul

căsătoriilor, ci anul întreg, se înregistreze nu numai mai căsătoriile ci și nașterile și cazurile de moarte?

Dl. Pinciu, ca notar trebuie să știe, că regulamentul nu poate conține dispozițiuni contrarii legii, deci delegația atunci ar fi făcută propunerii absurde dacă ar fi cerut acest lucru.

Prin cererea înaintată de delegație nu înseamnă, că am cedat din punctul nostru de vedere și că vom încetă lupta pornită pentru revindicarea drepturilor noastre. — Din contra, vom ține în continuu la suprafață această chestiune, dimpreună cu celelalte doleanțe ale corpului notarial și vom lupta necontenit pentru satisfacerea lor. Pentru moment nu am făcut alte decât ne-am acomodat împrejurărilor date, spre a salva ce s-ar mai putea.

În ce privește perceperea contribuțiilor publice ale Statului, chestiunea nu trebuie tratată din punct de vedere egoist.

Uniunea noastră și a câștigat autoritatea de care se bucură prin faptul că activitatea desfășurată nu s-a mărginit, exclusiv la apărarea intereselor personale ale membrilor ei, ci a avut înaintea ochilor în totdeauna interesele generale ale Statului și ale populației.

Se știe, că în trecut notarul avea în sarcina sa nu numai încasarea ci și impunerea impozitelor către Stat, fiind dator să execute această operațiune, — care era cea mai importantă și mai grea dintre agendele sale, — în mod gra-

tuit și nu ca în prezent pe lângă remiza acordată de Ministerul Finanțelor.

Se poate ca unii notari privilegiați de soarte pot renunța la acest beneficiu, însă majorității notarilor îi prinde bine aceasta remiza, care poate să fie cedată secretarilor de notari, cari sunt direct avizați la ea.

Însă atunci când am cerut să se mențină aceasta datorie în sarcina notarilor nu am vânat interese materiale, ci am fost conduși de principiile urmate de Uniune, având înaintea ochilor interesele generale.

Care sunt avantajele ce rezultă din încasarea contribuțiilor prin notari? Pe deoparte Statul economisește. În schimbul unei remize minimale leașa agenților de încasare, pe de altă parte va avea garanția, că sumele încasate prin notari vor ajunge la destinație și nu în buzunarele unor agenți recrutați în cele mai multe cazuri din elemente neresponsabile și fără pregătire, iar contribuabilii la rândul lor va avea și ei garanția, că contribuțiile lor sunt date fără teama unei eventuale plătiri din nou.

După cum rezultă deci din textul procesului verbal citat, delegația s'a conformat strict hotărârii adunării gen. din 8 Noembrie 1925 executând precis mandatul primit.

Dl. coleg Pinciu în loc să critice activitatea altora ar uduce un serviciu mult mai real cauzei noastre dacă ar intra în șirul combatanților activi pe terenul revindcărilor noastre.

În numele Prezidiului:
Alexandru Buha.

Asupra legii privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române

Prin regulamentul pentru aplicarea dispozițiilor tratatelor de pace și anexelor lor, cu privire la constatarea drepturilor de a dobândi naționalitatea română ca și a pierderii acestei naționalități, se iau dispozițiuni generale asupra îndeplinirii sau aducerii la îndeplinire a măsurilor de luat, pentru a traduce în fapt, recunoașterea calității de cetățean român, a tuturor celor ce au dreptul din teritoriile noi alipite, Ardealul, Bucovina și Basarabia.

Pentru că, regulamentul de mai sus nu era de ajuns de complet în explicațiunile ce urmau să realizeze dispozițiunile tratatelor de pace încheiate, legiuitorii, au întocmit o lege și un regulament al acelei legi, publicat în Monitorul oficial din 17 Aprilie 1924.

Neapărat, aceste: legea și regulamentul legii pentru dobândirea și pierderea naționalității române, erau mai mult decât necesare, pentru că toți cei cari au dreptul de a se considera cetățeni români (art. 2 din regulament) să poată să-și valorifice acest drept față de autoritățile în drept ca și față de comisiunile instituite în aceleași scop.

Lucrările întocmirii listelor de cetățenie sunt terminate și chiar și afișarea acestor liste (art. 23 din reg.) sunt fapte împlinite.

Sunt multe cazuri — semnalate fie de autorități sau de chiar însăși cei interesați — de omisiuni de înscriere sau de înscrieri neregulate.

Art. 41 din reg. dă dreptul celor de mai sus să

apeleze, la Comisiunile de apel (art. 20 din reg.) care funcționează pe lângă fiecare Curte de Apel, toate cazurile de omisiuni, sau de admiteri de înscrieri neregulate făcute de către organele de constatare (art. 10 din reg.)

Deși aceste termene de apel (art. 42 din reg.) au fost acordate, totuși, o mare mulțime din locuitorii țării, n'au luat cunoștință la timp de dispozițiunile acestei legi, rămânând în cele mai grele situațiuni.

Pentru cei din streinătate, cari erau absenți în momentul formării listelor de cetățeni — fapte ce se dovedesc prin acte emanate de legățiunile române respective, art. 61 din reg. le dă posibilitatea să ceară direct Ministerului de Interne, alăturând toate actele pe care legea le cere, care acte, fiind cercetate de către Minister, prin organele sale, că sunt temeinice, și luându-le în considerare, le eliberează certificatul de naționalitate.

Art. 63 din reg. al. 2, 3 și 4 e și mai larg, în privința soluționării acestui neînțeles al omisiunii înscrierii în registrele comunale de naționalitate

În adevăr ce spun aceste aliniate din art. 63 din reg.:

„Se exceptează locuitorii cari, având dobândite de drept naționalitatea română potrivit art. 2 din prezentul regulament nu au fost cuprinși în registrul de naționalitate din cauză că erau absenți dela domiciliu.

Aceștia vor putea cere oricând dela autoritatea comunală competentă, un certificat de naționalitate cu drept de apel la Tribunal, în termen de 40 zile dela refuzarea certificatului și de recurs la Casație, în termen de 20 zile libere dela pronunțarea sentinței tribunalului.

Autoritatea comunală, cu autorizațiunea prealabilă a Ministerului de Interne, va libera asemenea certificate numai celor cari având domiciliul în comună, vor proba că au fost absenți în timpul întocmirii listelor.

Cu toate acestea avantaje, pe care legiuitorul cață să le acorde celor ce n-au făcut în termen cererile sau apelurile contra hotărârilor luate de către Comisiunile însărcinate cu cercetarea cererilor și actelor prezentate, totuși se mai găsesc încă o sumă de locuitori, cari ar avea dreptul a se considera de drept cetățeni români.

Ce se întâmplă cu aceștia? Tot art. 63 din reg. al. 1 pe care-l citez, spune: „Locuitorii cari nu vor fi cuprinși în registrele comunale de naționalitate întocmite conform rânduelilor din acest regulament, nu vor mai putea dobândi naționalitatea română, decât prin mijloacele arătate la art. 7 și următorii din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române.

Deasemenea, sunt foarte mulți cari au fost înscriși cu acte necorespunzătoare de temeinice, și cari azi sunt cetățeni români, deși ar fi fost cazul a nu li se acorde acest drept.

Autoritățile respective au adus la cunoștință celor în drept, multe din aceste cazuri,

Recursul, fie din partea Ministerului, pentru cei neregulați admiși în listele de naționalitate, fie din partea celor omiși a fi înscriși, nu poate fi introdus la Casație, pentru ca nici un articol din legea aceasta, nu prevede, în cazurile de mai sus, recursul la Casație.

Nemai art. 63 al. 3 ca și art. 48 din reg. prevede, recursul, pe care poate să-l introducă cei interesați.

Pentru primul, am arătat mai sus în ce condiții poate fi introdus.

Art. 48 din reg. spune: „Hotărârile comisiunilor de apel se pronunță cu drept de recurs la Casație.”

Aceste comisiuni de apel (art. 20 din reg.) se pronunță asupra apelurilor, pe care persoanele nemulțumite că n-au fost admise, sau omise le-au făcut (art. 41 din reg.) și care s'au înaintat Primăriilor locale (art. 42 din reg.) și pe care acestea, primăriile, le-au înaintat în termen de 5 zile (art. 43 din reg.) Comisiunilor de Apel.

Nu se poate trimite toată lumea neînscrisă la art. 7 din lege, adică la naturalizare, sau la recunoașterea cetățeniei prin toată filiera cerută de art. 11-31 din lege.

E inechitabil.

Care ar fi singură cale de urmat în această chestiune, pentru reparat ceace ce legea n'a hotărât.

E fără îndviață, — revizuirea.

Pentru ca aceasta să se poată înlăptui, trebuie, ca legiuitorii să vie cu un articol unic, care să compiecteze legea și să dea liniștea celor ce nu s'au conformat la timp — din justificate motive, dispozițiunilor ei, cum și pentru a îndepărta din rândurile cetățenilor pe cei cari prin fraudă au câștigat acest drept.

Virgil Ionescu Dârzeu
director Min. de Interne.

Repartizarea fondului comunal și a taxei pe decalitr.

Este îndeobște cunoscută starea desperată financiară, în care se sbate comunele rurale din Ardeal și Banat, în urma ștergerii aruncului comunal și introducerii legii maximului.

Până când în trecut aceste comune i-și aveau în aruncul comunal un izvor sigur de venit și condițiunile de dezvoltare, azi prin taxele admise de legea maximului majoritatea

lor nu numai, că nu prosperează ci din contră, merge cu pași repezi spre ruină. Un timp scurt comunele au dus-o în silă vegetând din sămânțele din trecut sau utilizând fondurile comunale, spre a putea face față cheltuielilor celor mai necesare, azi însă gospodăria comunelor stă în pragul falimentului. — Contribue la agravarea chestiunii și faptul, că legea administrativă impune majorității comunelor rurale sarcini noi, ivite din cauza înființării secretarilor comunali și susținerea birourilor acestora, cari vor apăsa greu bugetul comunelor.

Cunoscând situația critică financiară a comunelor, Prezidiul Uniunii a semnalat-o factorilor chemați în nenumărate rânduri, demonstrând, că unicul remediu pentru echilibrarea bugetelor comunale este reînființarea aruncului comunal. Durere nizuințele noastre au rămas fără rezultat, găsind pretutindeni unde ne-am adresat o aversiune de neînțeles față de acest impozit și o neorientare de neînchipuit în privința percepției și destinației lui.

Ne rămânându-ne deo-camdată altă posibilitate, am căutat ca prin mijloacele, ce ne stau la dispoziție să acoperim ce-l puțin în parte cheltuielile comunelor. Un astfel de mijloc este fondul comunal și zecimile ce revin comunelor din taxele pe decalitră.

În acest scop delegația Uniunii emisă la București în Decembrie anul trecut a cerut în memoriul înaintat Ministerului Finanțelor, să se distribuie cota, ce revine comunelor din fondul comunal și zecimile comunale din taxa pe decalitră. La acest memoriu Prezidiul Uniunii a primit următorul răspuns

„România Ministerul Finanțelor Direcțiunea Contribuțiilor și Fondului comunal, Biroul comunal. No. 22000. Ianuarie 27 1926. Domnule Președinte, ca răspuns la adresa Dvs din

19 Decembrie 1925, avem onoare a vă aduce la cunoștință, că în prezent să lucrează la întocmirea unui proiect de lege pentru repartizarea sumelor cuvenite comunelor urbane și rurale din țară, drept cotă de fond comunal și zecimi comunale prin taxe pe decalitră. Cererea Dvs. se va avea în vedere la această repartizare și imediat după terminarea lucrărilor vi se vor comunica sumele atribuite comunelor rurale din Transilvania pe județe. Director general, indiscutabil, Șeful Biroului Const. Haji m. p.”

Iar Ministerul de Interne, direcțiunea comunală cu ordinul său No. 974 C. din 4 Februarie a. c. dispune următoarele:

„În baza adresei Ministerului de Finanțe No. 11626 din 16 Ianuarie 1926, vă facem cunoscut că imediat ce acel departament va face repartizarea sumelor cuvenite comunelor urbane și rurale, drept cotă de fond comunal și zecimi comunale din taxa pe decalitră, conform noii legi administrative vi se va comunica suma respectivă pe anul 1926.

În ori-ce caz suma atribuită acelei comune pe anul 1925 nu va fi micșorată, după cum ne afirmă Ministerul de Finanțe, prin citata adresă.

Luăm act cu mulțumită de adresa Ministerului de Finanțe, credem însă că repartizarea fondului comunal și distribuția zecimilor comunale din taxa pe decalitră în felul cum se practică nu servește în deajuns scopul urmărit, favorizând unele și neîndreptând alte comune. — O repartitie justă s'ar face atunci dacă din acest fond și zăcimii s'ar ținea seamă de starea financiară a fiecărei comune în parte și s'ar acoperi toate cheltuielile comunelor, cari au sunt în stare să le suporte din mijloacele proprii.

Legi, ordonanțe de caracter adm.

Ministerul de interne Direcțiunea com. cu ordinul No. 28422 C. din 29 Ianuarie 1926. adresat tuturor primarilor espune următoarele.

Ministerul este încunoscător de mai multe Primării din țară că în oboarele de vite și în abatoarele comunale se aduc vite spre vânzare și țâiere ale căror proprietari prezintă ca acte de proprietate certificate eliberate de comune, în lipsă de bilete imprimare pentru vite sau bilete espirate, adică cari su servit la mai multe vânzări.

Atât certificatele cât și bilete în chestiune, pentru alte vânzări, au pe contrapagină diferite vize de vânzare făcute de comunele și chiar de târgurile de vite din țară fără a specifica cel puțin că sau încasat, în foloșul comunei respective, taxa de vânzare, provăzută în legea maximului taxelor și contribuțiilor comunale și fără a se aplica timbrele legale, prevăzute pentru orice vânzare a unei vite, făcute din nou. Rezultă din aceasta că se păgubește pe de o parte fiscul cu valo-

are timbrilor ce trebuiau anulate la orice vânzare din nou, iar pe de altă parte păgubesc și comunele respective cu taxele ce ar trebui să încaseze în folosul lor drept cost al biletelor și ca taxe de vânzare.

Făcându-vă cunoscut cele ce preced, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune să se ia măsuri să nu se mai facă vânzări prin astfel de certificate decât cu certificarea prevăzută în imprimatul biletelor de vite, adică un bilet de proprietate să nu poată servi decât la o singură vânzare și anume cea prevăzută în partea de jos a imprimatului.

Ministerul de Interne, Direcțiunea contabilității cu ordinul sau No. 2.300 C. din 30. Ianuarie 1926 dispune următoarele.

Prin modificarea Legii generale de penziuni, luându-se din competența Inaltei Curți de conturi liberarea certificatelor pentru constatarea timpului servit de funcționari, în vederea dreptului de penziune avem onoarea a vă face cunoscut, că potrivit art. 12 din Regulamentul ei de aplicare dela 1 Octombrie 1925 asemenea certificate se liberează de autoritățile în serviciul cărora se află funcționarii la ieșirea la penzie cari ordonânțază lefurile fie direct, fin prin credite delegate.

Astfel fiind și având în vedere adresa Inaltei Curți de conturi No. 6.458 din 8. Decembrie 1925. vă încredințez ca pe viitor să nu mai trimiteți acelei Curți condicile de lefuri, ci să le refiineți pentru constatățile de cari veți avea nevoie la liberarea certificatelor ce vi se vor cere în baza menționatei legi.

Totodată Vă fac cunoscut că dacă vă sunt necesare condicile de lefuri deja depuse în arhivele Inaltei Curți de conturi, le puteți cere spre a fi înapoiate.

Instytutul de statistică generală a Statului.

(Publicată în mon. Of. No. 261 din 8 Dec. 1925)

CAP. I.

Scopul și organizarea Institutului de statistică generală a Statului.

Art. 1. Pentru organizarea, conducerea și executarea statisticii generale a României, se înființează pe lângă Ministerul Industriei și Comerțului un Institut de statistică generală.

Art. 2. Institutul de statistică generală are următoarele organe:

- a) Consiliul superior de statistică;
- b) Direcțiunea generală a statisticii;
- c) Serviciile statistice ale departamentelor și ale tuturor administrațiilor publice în genere.

CAP. II.

Consiliul superior de statistică.

Art. 3. Consiliul superior de statistică se compune din următoarele persoane:

a) Un delegat al consiliului superior al economiei naționale;

b) Un reprezentant al consiliului permanent administrativ;

c) Câte un reprezentant al Uniunii Camerelor de comerț și de industrie, al Camerelor de agricultură și al Camerelor muncii; Până la înființarea acestor Uniuni, câte un reprezentant al Ministerelor Industriei și Comerțului, Agriculturii și muncii;

d) Patru specialiști în chestiunile economice tehnice;

e) Doi profesori de statistică dela Universități sau dela Academile de înalte studii comerciale;

f) Câte un delegat al fiecărui departament sau al administrațiilor de sine stătătoare mai însemnate depinzând de unul din departamente. Delegatul Ministerului de Război va fi luat din marea stat-major;

g) Directorul general al statisticii, care va implini funcțiunea de referent al comisiunii cu vot consultativ.

Președintele este numit de Ministerul Industriei și Comerțului dintre membrii consiliului

Art. 4. Membrii consiliului superior de statistică sunt numiți prin decret regal pe 5 ani, în urma jurnalului consiliului de miniștri, după propunerea Ministerului Industriei și Comerțului, pe baza recomandării ministerelor respective.

În limita termenului de 5 ani ei funcționează atâta vreme cât își mențin calitatea în baza căreia au fost numiți și nu pot fi înlocuiți decât prin decret regal, bazat pe raportul motivat al Ministerului Industriei și Comerțului, după propunerea consiliului de miniștri.

Art. 5. Consiliul superior al statisticii generale are următoarele atribuțiuni;

a) Stabilește normele după cari au a se întocmi lucrările de statistică, dând directive pentru alcătuire formularelor întocmite de comiteul tehnic, pentru culegerea și prelucrarea datelor statistice;

b) Indrumază studiile și publicațiile științifice oficiale, pe baza datelor statistice adunate;

c) Dă normele pentru publicarea „Dărei de seamă a statisticii generale a Statului”;

d) Își dă avizul și propune regulamente de organizare și funcționare ale diverselor servicii statistice, prin cari se stabilesc condițiile de admitere a funcționarilor din serviciile statisticii;

e) Controlează și aprobă publicarea statisticilor întocmite de serviciile centrale de statistică și în genere, coordonează lucrările statistice ale tuturor serviciilor și concentrează lucrările statistice cari aparțin mai multor administrații publice; înlesnește colaborarea diverselor servicii statistice;

f) Dă normele pentru publicațiunile statistice cum și pentru organizarea și utilizarea bibliotecii.

Hotărârile consiliului se dau cu majoritate din voturile exprimate.

CAP. III

Direcțiunea generală a statisticeii.

Art. 6. Direcțiunea generală a statisticeii, condusă de un director general, aduce la îndeplinire îndrumările și dispozițiile consiliului superior de statistică.

Art. 7. Pe lângă direcțiunea generală a statisticeii funcționează un comitet de statistică, compus din șefii serviciilor statistice din toate departamentele și administrațiile publice autonome. Acest comitet e prezidat de directorul general al statisticeii.

Art. 8. Pentru lucrările de ordin general, cari cad în competența sa. Institutul de statistică are următoarele organe de execuțiune:

- a) Serviciul său central de coordonare și execuțiune de studii și publicațiuni;
- b) Serviciile statistice ale departamentelor și administrațiilor autonome.

A) Serviciul central de coordonare.

Serviciul central de coordonare îndeplinește următoarele atribuțiuni:

a) Intreține corespondența și face schimbul de publicațiuni statistice cu instituțiunile internaționale și cu serviciile de statistică generală a țării, prin intermediul Ministerului Afacerilor Străine;

b) Dă instrucțiunile pentru hotărîrea lucrărilor statistice ce cad în competența direcțiunii generale a statisticeii, fie prin comunicări în scris, fie prin delegat special din serviciile statistice centrale cari controlează și execută lucrările;

c) Face propunerile necesare pentru organizarea culegerii datelor statistice în legătură cu actele administrative corespunzătoare;

d) Comunică Institutelor internaționale de statistică datele statistice cerute de acestea și cari intră în alcătuirea statisticilor internaționale. Datele cerute de Institutele internaționale în vederea regulării conturilor sau a altor nevoi administrative internaționale se comunică direct de către administrații publice române interesate, anunțându-se și Institutului de statistică generală;

e) Comunică Ministerului de externe toate datele necesare propagandei în străinătate;

f) Publică „Anuarul statistic al României” și „Bulletinul statistic al României”;

B) Organizarea serviciilor statistice pe ministere și execuțiunea lucrărilor statistice.

Art. 9. Fiecare departament sau administrație publică autonomă în funcționarea ei va avea un serviciu sau birou statistic, acomodat nevoilor proprii administrative și prevăzut în bugetul său propriu.

Organizarea și funcționarea acestor servicii se va determina prin regulamentul de aplicare a legii de organizare a departamentului, care va ține seamă de normele prevăzute în regulamentul special al legii de

față, întocmit pe baza avizului consiliului superior de statistică.

Art. 10. Lucrările statistice curente și periodice date în sarcina serviciilor statistice departamentale, se stabilesc prin regulamentul legii de față.

Trecerea unei lucrări statistice periodice dela un serviciu la altul sau execuțiunea unor lucrări de acest fel, neprevăzute în regulament, se poate face de fie care departament, pe baza jurnalului consiliului de ministrii prin decret regal, după ce s'a luat avizul consiliului superior de statistică.

Pentru nevoile administrației sau ale unor legiuiri speciale departamentele pot ordona lucrări statistice speciale, dacă Institutul general nu e în măsură să le procure datele de cari au nevoie.

Pentru o mai bună organizare a acestor lucrări statistice speciale, departamentele interesate vor comunica hotărîrea de a face astfel de lucrări direcțiunii generale a statisticeii, înainte de a face execuțiunea lor. Direcțiunea generală a statisticeii va lua avizul comitetului tehnic de statistică cu privire la întocmirea formularelor necesare și la colaborarea tuturor serviciilor statistice pentru îndeplinirea acestor lucrări și va comunica acest aviz departamentului respectiv.

Art. 11. Execuțiunea lucrărilor statistice curente ale diverselor servicii statistice se face după dispozițiile comitetului tehnic de statistică.

În caz de neînțelegere asupra procedurilor și cooperărilor necesare între servicii, consiliul superior de statistică decide.

Art. 12. Serviciile statistice ale ministerelor vor trimite la nevoie funcționari statistici superiori pentru a controla și întrupa activitatea organelor statistice județene și comunale, precum și pentru verificarea datelor statistice comunicate după hotărîrea comitetului tehnic de statistică.

CAP. IV.

Statistica județeană și comunală

A) Organizarea statisticeii județene și comunale.

Art. 13. Pe lângă fiecare prefectură de județ va funcționa un comitet județean și un serviciu statistic

Comitetul statistic se compune din:

- a) Prefectul județului și președintele consiliului județean sau un membru al delegației permanente;
- b) Un delegat al ministerului Instrucțiunii, din județul respectiv;

Un medic delegat de Ministerului Sănătății Publice;

Un delegat al Ministerului Lucrărilor Publice;

c) Administratorul financiar;

d) Comandantul garnizoanei locale sau delegatul său;

e) Reprezentanții Camerei profesionale;

f) Consilierul agricol;

g) Secretarul consiliului județean.

Serviciul statistic este condus de un referent statistic, sub controlul secretarului consiliului județean, asistat, după trebuință, de unul sau mai mulți funcționari statistici.

Art. 14 În fiecare comună urbană sau rurală va funcționa un comitet statistic comunal,

În comunele urbane acest comitet se va compune din :

- a) Primarul comunei sau un membru al delegației comunale;
- b) Secretarul comunei;
- c) Un director de școală secundară sau primară;
- d) Un preot desemnat de protopopul județului;
- e) Administratorul financiar sau un delegat al său;
- f) Comandantul garnizoanei sau delegatul său;
- g) Câte un delegat al camerelor profesionale locale.

Unul din funcționarii comunei va fi delegat să îndeplinească în mod continuu funcțiunea de referent statistic.

În orașele mari vor funcționa birourile statistice permanente:

În comunele rurale comitetul local de statistică se compune din :

- a) Primarul comunei;
- b) Notarul comunei sau secretarul comunei;
- c) Directorul școlii primare; în caz când într-o comună sunt mai multe școli, directorul va fi desemnat de revizorul școlar;
- d) Preotul paroh al comunei;
- e) Pereceptorul sau agentul de percepție al comunei.

Notarul sau secretarul comunei este secretar al comitetului și referent statistic.

B) Executarea statisticelor județene și comunale.

Art. 15 Organele statistice centrale ale Ministerelor cer serviciilor județene toate datele statistice de cari au nevoie.

Pentru culegerea și centralizarea datelor statistice județene cerute de organele statistice centrale conlucrează toate serviciile publice, după necesitate, indiferent de ce administrație centrală depind, potrivit normelor prevăzute în regulament. Aceste servicii țin la zi datele necesare diverselor publicațiuni statistice, efectuate de diversele Minister, potrivit regulamentului acestei legi.

Art. 16. Lucrările statistice județene se adună și centralizează de serviciile administrative județene, după indicațiunile comitetului statistic județean și după normele Institutului de statistică. Ele se execută prin organele vieții locale pentru toate manifestările acestei vieți, ca: instrucția, sănătatea, situația economică, etc., sau se cer dela serviciile statistice centrale prin Institutul de statistică generală după statisticile generale făcute pe țara întreagă sau pe specialități.

Datele astfel adunate se verifică și se întocmesc de către serviciul statistic județean, pe baza instrucțiuni-

ilor și formularelor trimise de direcția generală a statisticii, alcătuiindu-se astfel statistica județeană. După această statistică, ținută la zi, se transmit de serviciul statistic județean orice statistice la organele centrale cari le-au cerut.

Art. 17. Prefectura îngrijește ca repartizarea lucrărilor statistice și utilizarea rezultatelor să se facă în așa mod încât fiecare serviciu să adune și să centralizeze datele statisticii în legătură cu activitatea sa pentru trebuințele tuturor administrațiilor publice și să nu facă aceleași lucrări de mai multe ori și de organe diverse.

Pentru armonizarea acestor lucrări prefectura județului va sesiza comitetul statistic județean de câte ori se începe o nouă lucrare statistică județeană.

Direcția generală a statisticii va da comitetelor statistice județene instrucțiunile necesare pentru armonizarea lucrărilor.

Serviciul statistic județean va îndruma și controla activitatea serviciilor statistice comunale prin delegați speciali.

Art. 18. Serviciile statistice comunale, sub supravegherea comitetului statistic, se îngrijesc de executarea statisticelor periodice sau temporale ordonate direct de organele centrale de statistică sau de comitetul statistic județean după însărcinarea sau cu aprobarea institutului de statistică generală.

Ele înregistrează pe formularele statistice, primite dela organele superioare, orice date privitoare la așezarea și mișcarea populației, precum și la situația generală sanitară, culturală, economică, financiară și socială a populației comunei, etc.

Înregistrarea statistică se face concomitent cu actul administrativ sau contabil săvârșit după instrucțiunile consiliului superior de statistică, transmise prin comitetul statistic județean.

Art. 19 Sub îngrijirea secretarului comunei urbane și a notarului comunei rurale, statistica comunală, conținând rezultatele statistice a tuturor lucrărilor efectuate, se ține la curent cu toate schimbările petrecute.

În lucrările statistice ordonate la perioade de timp mai lungi, cum sunt recensămintele, se ia de bază statisticile cari servesc întotdeauna la verificarea și controlul noilor date statistice culese.

CAP. V.

Obligațivitatea lucrărilor statistice.

Art. 20 Lucrările statistice prevăzute în regulamentul acestei legi se execută în mod regulat de serviciile respective, după normele date de consiliul superior de statistică și sub supravegherea direcției generale a statisticii, ajutată de comitetul tehnic de statistică.

În acest scop serviciul central de coordonare din direcțiunea generală a statisticii va interveni la fiecare minister și la cele alte administrații publice înainte de darea comenzilor anuale deregistrare pentru înregistrarea operațiunilor și valorilor, ca aceste registre ale instituți-

unilor publice sau private să fie alcătuite încât datele statistice să fie mai lesne culesse și centralizate.

Consiliul superior de statistică poate dispune să se execute prin direcția generală a statisticii și alte lucrări sau publicații statistice, necesare cunoașterii situației sociale, economice și financiare a României. Lucrările statistice sunt obligatorii în urma aprobării lor prin jurnalul consiliului de miniștri și în limita sumelor prevăzute în buget.

Art. 21. Orice persoane, instituții publice sau particulare sunt datorate să comunice în scris datele statistice de interes public ce li se cer pe baza ordinelor Ministerelor, administrațiilor publice autonome sau direcției generale a statisticii.

Obligativitatea datelor statistice se hotărăște de administrația care le cere, pe baza avizului consiliului superior de statistică. Despre aceasta obligativitate se face mențiune în ordinașul dat pentru comunicarea datelor statistice.

Art. 22. Sunt responsabile pentru neexecutarea dispozițiilor art. 21 persoanele și instituțiile îndatorate să comunice datele statistice, după distincțiunile următoare:

a) Refuzul de a comunica datele statistice cerute sau comunicarea de date greșite, se pedepsește cu amendă de la 100—50.000 lei;

b) Comunicarea de știri false, cu rea credință, se pedepsește cu amendă de la 1.000—100.000 lei și cu închisoare de la o zi până la 15 zile.

La instituțiile publice sau private pedeapsa se aplică persoanelor cari au lucrat cu rea credință.

Sunt competente pentru judecarea acestor infracțiuni judecătorii de ocoale, cu dreptul de apel la la tribunalul domiciliului contravenientului.

Art. 23. Datele statistice individuale sunt secrete și întrebuințate numai pentru scopuri statistice.

Oricine divulgă date statistice privind persoane sau instituții individuale, în afară de publicațiile statistice generale, este pasibil de pedepsele prevăzute la alin. b dela art. 22.

Art. 24. Pentru statisticele de natură generală, Consiliul superior de statistică vă fixa zilele și lunile când urmează să se culegă datele statistice de către organele de execuție, precum și timpul în care trebuie să publice aceste date, afară de cazul când Ministerele ordonă lucrări mai urgente, în care caz acestea vor cere avizul Consiliului superior de statistică asupra posibilității și mijloacelor de înlăptuire.

Nici o lucrare statistică oficială nu se va publica fără avizul Consiliului superior statistic.

Dispozițiile de detaliu se vor prevedea în regulamentul de aplicare alcătuit de Ministerul Industriei și Comerțului.

Orice întârziere în adunarea și publicarea lucrărilor statistice atrage după sine, pentru șefii serviciilor

respective, pedepsele prevăzute în statutul funcționarilor pentru neexecutarea de serviciu ordonat.

CAP. VI.

Personalul statistic.

Art. 25. Personalul serviciilor centrale ale statisticii este cel prevăzut în buget la departamentele și administrațiile respective.

Art. 26. Pentru a fi numiți funcționari în serviciile statistice centrale unde, potrivit statutului funcționarilor, se cer titluri academice, candidații vor trebui să posedă diploma de doctorat sau licență a unei Academii comerciale și industriale, a politehnicei, a academiei agricole sau a facultăților de drept, unde există catedra de statistică, precum și certificatul de lucrări practice în seminariile speciale sau serviciile statistice.

Pentru numirea în funcțiunile inferioare, unde după statutul funcționarilor nu se cer titluri academice, candidații la funcțiuni în serviciile statistice vor trece un examen în fața unei comisii la care va lua parte un delegat al Consiliului superior de statistică. În ce privește înaintarea și măsurile disciplinare, se aplică dispozițiunile din statutul funcționarilor.

Art. 27. Pentru examenele ce candidații la funcțiuni în serviciile statistice sunt obligați să depună, Consiliul superior de statistică va stabili normele și va publica instrucțiunile necesare pregătirii personalului statistic din țară.

Dispozițiuni generale.

Art. 28. Legea de față intră în vigoare odată cu promulgarea ei prin Monitorul Oficial.

Până la reorganizarea serviciilor, potrivit acestei legi, Consiliul superior de statistică va da instrucțiunile necesare de tranziție până la întocmirea bugetelor pe 1926.

Art. 29. Pentru acoperirea cheltuielilor necesare publicațiilor statistice autorizate de Consiliul superior de statistică și efectuării necesamentelor generale, se crează un fond statistic la dispoziția Institutului de statistică, alimentat de următoarele venituri:

a) Produsul rezultat din vânzarea publicațiilor aprobate de Institutul de statistică generală;

b) Timbrul statistic, până la maximum 50 bani, aplicat pe toate actele a căror înregistrare este necesară pentru statistică, dar pe cari diferitele legi de impuneri le scutește de orice fel de taxe sau impozite pentru fisc.

Prin regulamentul acestei legi se vor fixa, de comun acord cu Ministerul de Finanțe, timbrele statistice și actele pe cari se aplică, precum și procedura încasării lor.

Art. 30. Administrarea acestor fonduri se va face de direcția generală a statisticii, sub controlul Consiliului superior de statistică, pe baza unui regulament întocmit de acord cu Ministerul de Finanțe, care va avea un reprezentant în comisia de control.

Art. 31. Orice alte dispozițiuni contrare legii de față sunt și rămân abrogate.

Rezumate de Jur sprudențe.

după "Ardealul Juridic"

Diurniștii nu pot pretinde sporuri de scumpete.

(Curtea de Casație III. Decizia Nr. 842-1926.)

Asupra motivei recursului, că recurentul prin abuz și călcarea legii, nu i s'a acordat sporul de scumpete acordat funcționarilor publici pe ziua de 1 Aprilie 1923. Cere ca să i se recunoască acest drept pentru a putea încasa diferența de salariu.

Având în vedere că recurentul a funcționat în calitate de econom șef la Salinele din Uioara fiind funcționar bugetar.

Că recurentul a fost scos la pensie pe ziua de 1 Aprilie 1921 și a fost menținut în serviciu până la stabilirea drepturilor la pensie numai în calitate de diurnist.

Aceasta fiind situația recurentului în timpul când pretinde că a fost lezată în drepturile sale, urmează a se cere dacă Ministerul prin refuzul de a plăti sporul de scumpete acordat funcționarilor publici pe ziua de 1 Aprilie 1923 nu a violat vre-o dispozițiune legală.

Considerând, că funcționarii angajați ca diurniști nu pot pretinde pe lângă diurne fixe să li se plătească adaosuri și spor de scumpete cari se plătesc funcționarilor bugetari și că, prin aceste sporuri se rapoartă la salariul de bază.

Deosebirea dintre funcționarul bugetar și cel diurnist reiese și din aceea că diurnistul nu are obligația de a continua serviciul un timp mai îndelungat și nici Statul nu-l poate reține peste voința diurnistului care rămâne liber a se retrage ori și când din funcțiunea ce îndeplinește.

Deci acest fel de locațiune de serviciu nu poate naște nici drepturi, nici obligațiuni altele în afară de prestarea serviciului zi cu zi și încasarea unei indemnizații tot zi cu zi.

Astfel recursul este neîntemeiat și ca atare urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge recursul.

(Economul șef al Salinelor Uioara cu Ministerul Justiției.)

Diurniștii.

Socotirea la pensie a anilor se viți — Accesoriiile.

(Curtea de Casație III. Decizia Nr. 13-9-1925.)

Asupra motivei de recurs, că greșit Ministerul de Interne a aplicat paragraful 25 din Statutul de Pensionare al județului Făgăraș, socotind recurentului timpul cât a servit la Administrația Financiară Brașov ca practicant cu diurne numai pe jumătate, de vreme ce conform art. 11 din legea IV. 893, practicanții cu

diurne sunt funcționari publici și deci acest timp urmează a fi socotit în întregime la anii de pensie.

Că în mod ilegal a refuzat a-i socoti în salariul de bază și indemnizația specială, care face parte integrantă a salariului.

Având în vedere că din susținerile părților și din actele dela dosar rezultă că recurentul a servit ca practicant cu diurnă la Administrația Financiară Brașov de la 1 Octombrie 1884 până la 29 Aprilie 1889, că Ministerul în anii de pensie a socotit acest timp conform paragrafului 25 din Statutul de pensie al județului Brașov, numai pe jumătate, adică pentru fiecare două luni câte una lună, și astfel în loc de patru ani a considerat la pensie numai doi ani, motivând că în timp recurentul a fost numai diurnist.

Considerând că conform art. 11 din legea IV, 1893 practicanții diurniști sunt funcționari publici, neîncadrați în clasele de salarizare, că deci aceștia deși sunt plătiți numai ca diurniști totuși conform textelor de lege sus citate au calitatea de funcționar public, bucurându-se de toate drepturile funcționarilor publici.

Considerând că recurentul în timpul ce reclamă a fost practicant cu diurne, că deci a fost funcționar public și nu diurnist și astfel nu intră în prevederile art. 25 din Statut, și astfel timpul acesta trebuie socotit în întregime, cu atât mai vădit că conform art. 24 din același Statut, timpul petrecut ca practicant, chiar în cazul că n'a fost retribuit cu nimic, urmează a se socoti în anii de pensie, dacă există continuitate de serviciu.

Așa fiind, greșit a redus Ministerul timpul servit de recurent cu doi ani și deci recursul urmează a fi admis în această privință.

Considerând că conform art. 31 din Statutul de Pensionare se cere de bază la stabilirea pensiei:

1. Salariul sau ajutorul sistematizat.

2. Adaosul care formează întregirea salariului și are caracter de salariu.

Considerând că indemnizația specială s'a dat ca un adaos la salariul fundamental întregindu-l pe acesta cu caracter permanent și nu numai pentru anume însărcinări și pe durata acestora.

Considerând în fine că însuși Ministerul prin deciziunea No. 6823 c. din 20 V 1924 și No. 8938 din 11 II 1924 a recunoscut indemnizația specială ca parte integrantă a salariului de bază, admitând socotirea acesteia în salariul de bază ce servește la stabilirea pensiei.

Că așa fiind și aceasta parte a recursului este fondată și urmează a fi admisă.

Pentru aceste motive, admite recursul.

Retragerea funcționarilor. — Inadmisibilitatea ei.

(Curtea de Casație III. Decizia No. 838—1925.)

Asupra motivelor de recurs, că recurentul din postul de șef medic ambulator numit prin Decret Regal, prin deciziune Ministerială atacată cu recurs a fost încadrat, ca medic ambulator la Bata-Mare, adică a fost degradat atât în ce privește cercul lui de activitate cât și salariul bugetar. Cere declararea de ilegale a deciziunilor atacate și reîntegrarea lui în postul și drepturile avute. Având în vedere că din susținerile recurentului necotrazise de Ministerul Sănătății, și chiar din dosarul prezentat de Ministru se constată că recurentul prin Decretul Regal No. 4468 din 1923 a fost numit medic șef ambulator la Sătmăr. Că ulterior, prin deciziunile atacate cu recurs, el a fost încadrat pe ziua de 1 Ianuarie 1924 ca medic ambulator, adică într'un post inferior și cu salariu mai mic. Având în vedere că conform art. 50 din legea despre statutul funcționarilor publici, nici un funcționar nu poate fi privat de drepturile sale câștigate prin mutare într'un post inferior, cum s'a făcut în cazul de față. Astfel fiind deciziunile Ministerului Sănătății Publice nu au o bază legală și recursul fiind întemeiat, câtă a fi admis.

Pentru aceste motive, admite recursul.

Execuții. Carte funduară. Inscrisura drepturilor de proprietate reglementate. În sensul art. 27 din Legea XII a anului 1908 (novela execuțională) dacă în timp de 15 zile dela ținerea unei licitații imobiliare se face vre-o ofertă care întrece cu cel puțin a zecea parte oferta adjudecătorului și dacă pe lângă această nouă ofertă se consemnează o garanție completă în sensul legii avansându-se și cheltuielile necesare ținerii unei noi licitații, oficiul cărților funduare declară fără efect licitația anterioară și ordonă a se ține o licitație nouă.

În serisul acestui text supra-oferta odată făcută nu se mai poate revoca.

Totuș dacă cu toate dispozițiile exprese ale art. 27 judecătoria a admis retragerea ofertei — deciziunea dată poate să fie atacată cu recurs la Tribunalul respectiv. Nefacerea recursului în termen, transformă acea deciziune în definitivă și executorie.

Nu se poate pune în discuție legalitatea deciziunii judecătorești de ocol prin care s'a luat act de retragerea supra-ofertei, decizie rămasă definitivă, cu ocazia trimiterii în posesia primului adjudecător.

În sensul jurisprudenței dezvoltate în jurul art. 12 din c. c. a, hotărârile date pe cale grațioasă nu creiază autoritate de lucru judecat și raportul de drept creat prin ele are o durată vremelnică; totesă când în contra acestor deciziuni, cari se comunică părților, există căi de atac deschise de lege, odată rămase definitive, au efect executoriu, atâtă vreme cât nu vor fi schimbate ulterior printr'o sentință judecătorească definitivă.

Principiul legalității care guvernează cărțile funduare presupune că în c. f. nu se poate înscrie nimic altceva decât drepturile și faptele enumerate de lege. Deci nu se violează acest principiu când înscrierea executată în c. f. se referă la întabularea unui drept de proprietate în favoarea unui adjudecător, care a fost și trimis în posesia, deoarece dobândirea dreptului de proprietate pe cale de licitație publică este recunoscut și admis de legea execuțională prin art. 182; întabularea sa se face în baza art. 84 din Regulamentul cărților funduare.

Nu se poate ataca o înscriere în c. f. pe motivul că închierea anterioară deciziunii de ordonarea înscrierii nu ar fi valabilă — în baza principiului legalității — atunci când încheierea de întabulare s'a dat în conformitate cu legea execuțională, adică după ce s'a declarat definitivă și executorie licitația și a fost executată în baza art. 34 din Regulam. C. F.

Principiul priorității, care guvernează deasemenea regimul cărților funduare, presupune numai că orice act intrat la cartea funduară se rezolvă în ordinea înregistrării lui având la baza situația cărții funduare în momentul intrării, aceasta în vederea stabilirii priorității rangului diverselor înscrișuri cuprinse în c. f. Deci numai atunci s'ar viola rang inferior (intrat posterior și relativ la acelaș imobil) înaintea uneia cu un rang posterior (intrată anterior și relativ la acelaș imobil.) Nu se violează acest principiu atunci când o cauză oarecare s'a rezolvat cu precădere, deoarece astfel de rezolvări cad potrivit disp. art. 156 din Regulamentul serviciului interior al judecătorilor de ocol, în sfera de activitate a șefilor acestor instanțe, singuri chemați a aprecia utilitatea unei atari dispozițiuni. (Sentința No. 1267—1925 a Tribunalului Sighișoara. Președinte și redactor al sentinței dl. D. St. Demetrescu, prim-președinte; judecător V. Predescu).

* * *

Art. 147. pr. civ. Consecințele înaintării unei acțiuni. Litispendență. Dacă se poate reveni asupra declarației prin care s'a fixat valoarea litigiului. În conformitate cu art. 147 din pr. civ. consecința intentării unei acțiuni este că în cursul ei, în privința unuia și aceluiaș drept nu se poate intenta proces nou înaintea aceleiași instanțe și nici înaintea altei judecătorești; existența cauzei, a obiectului și a părților din litigiu înaintea aceluiași instanțe sau a altei sunt criteriile cari arată dacă existe sau nu litispendență.

Nu poate să existe litispendență când existând un litigiu înaintea instanțelor judecătorești, se cere în acelaș timp înaintea Inaltei Curți de Casație anularea unui act administrativ.

Atunci când este vorba de stabilirea valorii unui litigiu și părțile de comun acord au stabilit care este acea valoare, una din părți nu mai poate reveni asupra declarațiunii sale pe motivul de eroare, deoarece afir-

mașinile și declarațiunile părților sunt câștigate cauzei și angajează răspunderea celor ce le-au făcut, pentru stabilitatea procedurii. (Sentința No. 1474—1924 din 30 Mai 1925. Președinte Șt. Praporgescu, primpreședinte; judecător referent V. Petrescu).

* * *

Contract în curs de executare. Ce norme de drept i se aplică Neplata chiriei, consecințele ei Compensarea chiriei pentru plata reparațiilor; dacă e admisibilă. Atunci când un contract de chirie este în curs de executare și când data expirării lui intră în termenul prevăzut de legea chiriilor pentru prelungirea lor de drept — în cece privește raporturile dintre proprietari și chiriași până la data expirării contractuale a contractului, efectele sale au a se judeca după stipulațiunile contractului și numai după această dată, când locațiunea se prelungeste în baza legii, numai atunci este operant pactul comisoriu prevăzut de art. 15 din legea chiriilor și care în stipulațiunile contractuale dintre părți nu există.

Conform normelor de drept comun neplata chiriei la termen nu îndreptățește pe locatar, afară de cazul unei stipulații exprese — să ceară rezilierea contractului decât atunci când locatarul a fost pus în întârziere printr'o somație, în lipsa căreia chiriașul în tot cursul instanței poate să înlăture rezilierea prin îndeplinirea obligațiunei.

Chiriașul este în drept să fie despăgubit de cheltuielile reparațiilor necesare făcute de el imobilului închiriat în cursul locațiunei și să rețină valoarea acelor cheltuieli din prețul chiriei.

Dreptul la compensare pe cale judecătorească, rezultând din însăși natura contractului de locațiune, nu poate fi contestat locatorului, deoarece locatorul fiind obligat să mențină cu propriile sale spese, în stare folosibilă lucrul dat în locație și dacă el nu-și îndeplinește această obligație, nu poate cere la rândul locatarului îndeplinirea obligațiunei sale de a plăti chiria și atât mai puțin rezilierea contractului, pentru că în obligațiunile bilaterale cauza obligațiunei uneia din părți este cauza obligațiunei celeilalte și ca atare nici una din părțile contractante nu poate pretinde executarea sau desființarea contractului când ea însăși își neglijează îndeplinirea obligației sale derivând din acelaș contract și când această neglijență poate fi cauza obținerei celeilalte dela îndeplinirea obligației sale. (Tribunalul Lugoj. Sentința No. 2994—925 Președinte și raportor d-l V. Alexandru, judecător d-l Ianculescu).

* * *

Drept de ipotecă. Creanță contra unui Parchet de Tribunal. Dacă poate fi înscrisă asupra unui imobil aparținând Statului. Soluție negativă. În fapt: X cere întăbularea dreptului de ipotecă asupra unor imobile aparținând Statului, în baza unei sentințe judecătorești

prin care Parchetul Trib. Lugoj a fost obligat să-i plătească suma pe 2770 Lei. Judecătoria de ocol — secția cartea funduară — a respins cererea. Recursul Tribunalului a respins.

În drept: Art. 71 din Regulamentul Cărții funduare prevede că întăbularea sau prenotarea are loc numai în cazul când acela contra căruia urmează să se ordone achiziția, schimbarea sau încetarea unui drept este întăbulat sau prenotat ca proprietar al imobilului anterior sau concomitent cererei.

Deși în limbajul obișnuit Statul, fie ca organism politic, fie ca subiect de drepturi și obligațiuni private, se confundă într'o singură personalitate juridică, totuș este necontestat din punct de vedere juridic că organele cărora i s'a delegat o parte din suveranitatea sa nu reprezintă Statul decât în raporturile diverse din serviciul public ce ele îndeplinesc în organismul politic administrativ, nu și în raporturile de drept privat. Deci acestor organe nu li se poate atribui și nici nu cunoaște un drept de substituție în aceste din urmă drepturi cu totul distincte și special reglementate.

Pe dealtă parte creanțele contra Statului, indiferent dacă sunt sau nu în legătură cu vre-unul din serviciile publice, nu pot fi lichidate decât pe cale bugetară, în conf. cu dispozițiile speciale expres prevăzute în legea contabilității.

Deci nu se poate întăbulat un drept de ipotecă asupra unui bun al Statului, atunci când creanța emană dela un organ subaltern, al cărui drept de proprietate nu este înscris în Cartea funduară. (Tribunalul Lugoj. Decizia No. 56—925. Președinte Dr. Ioanovits; judecător V. Alexandrescu).

* * *

Calomnie. Dacă cuvântul „haimana” este jignitor. Este admisibilă probațiunea verității în materie de insulte? Cuvântul de „haimana” este o expresiune jignitoare, care califică în mod umilitor situațiunea unei persoane ce nu are corespondent în nici un fapt determinat, ca să-i justifice întrebuițarea.

În interesul moralei și bunei ordine sociale care tinde spre armonie sunt interzise asemenea manifestări, exprimări de cuvinte jignitoare și disp. art. 13 din legea XLI—1919 care incuviințează probațiunea verității unui fapt afirmat sau divulgat se poate admite numai dacă se întrunește condițiunile art. 13, care sunt de strictă interpretare, ca și orice lege penală.

Potrivit acestui text probațiunea verității nu se poate admite decât atunci când asupra unei persoane s'au afirmat fapte precise pentru a putea fi deosebite. Atunci când expresiunea întrebuițată („haimana” în speță) nu se refera la un fapt determinat, posibil de dovedit, ci la un complex de situațiuni din care ar reeși justificarea calificativului întrebuițat, acest complex de situațiuni nu se admite a fi dovedit. (Sentința No. 212—924 a Trib. Sibiu. Președinte d-l Dr. Con-

stantinescu. Judecător redactor al sentinței d-l V. F. Petrescu.)

* * *

Legea pentru reglementarea și controlul apelurilor la contribuția benevolă a publicului. Dacă este permisă colecta în sinagogă pentru ajutorarea de săraci din alte țări streine fără autorizația Ministerului Ocrotirilor Sociale. Art. 1 și 16. În fapt: Inculpatul primul rabin din Biserița, în calitate de președinte al biroului ortodox din Transilvania a lansat un apel către președinții comunităților evreiești din Transilvania și teritoriile alipite, prin care cere ca toți bani cari se vor strânge într-o Sămbătă din donațiile credincioșilor să-i fie trimiși lui pentru ca să-i înainteze în Germania spre a se veni în ajutorul evreilor săraci din provincia Ruhr, ocupată de armata franceză. În acest scop a și primit suma de 180,000 lei, din care 60,000 i-a și expedat, iar restul de 120,000 lei i-a reținut pentru a-i expedia mai târziu. A fost dat în judecată pentru contravenția prevăzută de art. 1 și 16 din legea pentru reglementarea și controlul apelurilor la contribuția benevolă a publicului, publicată în Monitorul Oficial No. 51 din 8 Iunie 1923 Judecătoria l-a achitat. Procurorul a făcut apel la Tribunalul jud. Năsăud.

În drept: Singurul în drept de a da autorizație prealabilă pentru a se putea efectua colecte este Ministerul Ocrotirilor Sociale, chiar când acestea s'ar face în localuri ce servesc pentru celebrarea culturilor (în speță sinagogi). Faptul că Ministerul Cultelor a recunoscut comitetul în fruntea căruia și în numele căruia a lucrat inculpatul, trimițându-i o adresă în acest scop, nu echivalează cu autorizația prealabilă pe care trebuia să o obțină dela Ministerul Ocrotirilor Sociale.

Deși art. 2 litera d) din legea privitoare la reglementarea și controlul apelurilor la contribuția benevolă a publicului permite ca apelurile la contribuția benevolă a credincioșilor să se facă în biserici pentru ajutorarea săracilor și fără autorizația prealabilă a Ministerului când inițiativa este luată sau aprobată de capii bisericilor, însă legiuitorul nu s'a putut gândi decât la săracii din cuprinsul țării românești, dar nu și la săracii din țări streine, cum este Germania, căci în acest caz se poate pune în discuție chestiunea internațională, dacă țara în care se vor trimite banii vrea sau nu să primească aceste ofrande și puterea legii române se oprește la hotarul țării.

În speță autorizația Ministerului Ocrotirilor Sociale era cu atât mai necesară, cu cât fiind vorba de sume mari de bani adunate în țară și cari urmau să fie trimise în străinătate, numai Ministerul avea dreptul și posibilitatea de a controla destinația adevărată a acestor bani în interesul moralei și chiar a siguranței publice și naționale.

Deci faptul numelui rabin întrunește criteriile contravenției de art. 1 și 16 din menționata lege (Tri-

bunalul jud. Năsăud. Sentința P. a. 1244—925. Președinte și redactor al sentinței dl D. Zahăria, prim-președinte).

* * *

Schimbare de acțiune. Dacă după ce s'a cerut în bani porțiunea legitimă, se cere apoi în natură, această constituie o schimbare de acțiune. Porțiunea legitimă, deci e admisibilă în natură. După ce moment se calculează valoarea ei — și care e acea valoare? Atunci când prin acțiune se pretinde suma de 14.000 lei drept partea sa legitimă convenită în urma unei succesiuni, iar mai apoi prin cererea ei de întregire a acțiunii — face cerere de a i se da această pretenziune în natură și numai în subsidiar suma de 14.500 lei — prin aceasta nu se poate susține că s'a făcut o modificare de acțiune în sensul art. 183 din Pr. civ. deoarece atât obiectul cât și baza dreptului pretins prin acțiune au rămas aceleași — adică porțiunea legitimă ce i se cuvine d'ferind doar modul cum cere să fie dată.

Conform jurisprudenței existente eredeii nu are dreptul la porțiunea legitimă în natură, ci numai la contravaloarea ei. Considerațiunea este că eredeii obligat la computare, ca și donatarul, nu primesc averea donată sau testată numai spre folosință, ci o primesc în plină proprietate. Ei nu au deci vre-o obligația impusă de lege, ca la cererea de reducere a donațiunii sau la deschiderea succesiunii să o restituie în natură — deoarece riziul scăderii sau ridicării valorii succesiunii cade asupra lor. Din aceasta rezultă că averea primită anticipat se va computa în valoarea ei (collatio idialis) iar nu în natură (collatio realis).

Spre deosebire de dreptul roman și dreptul civil român (art. 849) unde bunurile dăruite de defunct se calculează după valoarea pe care au avut-o în momentul morții donatorului — ca în momentul în care se deschide dreptul la rezervă a moștenitorilor — în dreptul maghiar, potrivit paragr. 8 din normele juridice provizorii și potrivit disp. art. 951 din c. c. austr. la stabilirea porțiunii legitime se are în vedere jumătatea valorii ce a avut averea decesorului în timpul donațiunii. Conform jurisprudenței stabilită de Curia maghiară regală în anul 1880 — prin valoarea averii trebuie înțeleasă nu valoarea echivalentă în numerar, ci masa substratului de avere — adică valoarea de masă. — Interpretarea în alt mod ar duce la rezultatul, că valoarea succesorală ar putea varia în raport cu creșterea sau deprecierea averii, când din cauza împrejurărilor schimbate, s'ar schimba raportul dintre valoarea averii donate de cea rămasă (Plopu, paragr. 455 461, 467).

Din considerațiuni de echitate, față de deprecierea valutei, trebuie ca în calcularea porțiunii legitime valoarea moșiei să fie calculată raportată la lei aur — după valuta astăzi (Sentința Nr. 3780—9—923 din 12 Martie 1925 a Tribunalului Oradea-Mare. Președinte și redactor al sentinței dl Popovici).

Contractul de transport. Cine are dreptul de a reclama după ce scrisoarea de trăsură s'a predat destinatarului. Prescripția acțiunii în desdău. art. 390 și 410 din c. com și 80 și 63 din Reg. de transport. Eroare în mențiunile din foaia de trăsură. Potrivit disp. art. 63 al 1 din Regulamentul de transport se pot urmări numai de persoana care are dreptul de a dispune de marfă, al. 2 al aceluiaș text din „dispoziții adiționale completând acest principiu în sensul că „cere ile extrajudiciare se pot prezenta de predător întrucât cât scrisoarea de trăsură nu s'a eliberat destinatarului, predătorul trebuind să prezinte duplicatul foii de trăsură; dacă scrisoarea de trăsură s'a eliberat destinatarului — dreptul de reclamație trece asupra acestuia.

Dealtfel art. 63 din Reg. de transport e în concordanță cu art. 404, 406 și 407 din cod. com, și din care rezultă principiul că predătorul are drept exclusiv de dispoziție asupra mărfurilor când trece asupra acestuia și când deci dispune în mod exclusiv asupra mărfurilor — fiind ca consecință singurul în drept de a face obiecțiuni asupra lipsei sau deteriorării mărfurilor. Predătorul în acest moment nu mai are nici un drept de dispoziție și nici nu poate formula vre o pretenție în justiție — decât dacă pentru aceasta are o împuternicire din partea destinatarului.

Deși prescripția de un an prevăzută de art. 390 și 410 pentru pretențiunile ce rezultă din contractul de transport este întreruptă, atunci când se face o reclamație pe cale administrativă, conf. art. 80 al 4 din Reg. de transport, totuș această întrerupere nu mai operează atunci, după predarea foii de trăsură destinatarului reclamația o face predătorul, deoarece acesta nu mai este în drept a face o astfel de reclamație conf. art. 63 din acelaș Reg. și deci prescripția va curge — în caz de pierdere totală a mărfurilor — din ziua în care trebuia să se facă predarea, sau în alte cazuri din ziua în care mărfurile au fost efective predate.

Atunci când în foaia de trăsură se specifică în mod expres care este felul mărfii predate pentru transport și la locul de destinație se eliberează marfa după determinarea specificată în foaie — destinatarul nu mai poate pretinde altfel de marfă — iar predătorul nu poate cere să facă dovada că în foaia de trăsură s'a menționat greșit specificarea mărfii — atunci când nu se invocă nici un fapt concludent din care să reiasă eroarea în care s'a găsit predătorul în momentul când a întocmit foaia de trăsură (Sentința Nr. 2140—925 a Tribunalului Cluj, dată și redactată de dl V. P. Pastia, judecător).

* * *

Schimbarea de acțiune. Dacă calificarea juridică a faptelor altfel făcută de instanță decât cea arătată în acțiune constituie o schimbare de acțiune. Conform art. 188 punct 1 din Pr. civ. precum și a jurisprudenței dezvoltată în jurul acestui articol (vezi comentariul lui

Kovaes M. la art. 183) nu se poate considera de schimbare de acțiune atunci când reclamantul nu schimbă starea de fapt din care își derivă dreptul sau creanța sa și când faptele rămânând aceleași, instanța judecătorească le califică în alt mod decât reclamantul.

În speță reclamantul a cerut suma din acțiune drept preț al mărfurilor livrate — pe când prima instanță a obligat pe părât în baza unei desocotiri făcute între părți, referitor la marfa vândută (Tribunalul Sibiu. Sentința Nr. 907—925. Președinte și redactor al sentinței dl Ch. Bânda, judecător)

* * *

Neplata chiriei. Dacă chiria poate fi compensată cu datorii certe și lichide. Soluția negativă. Chiriașul nu poate opune proprietarului, pentru a-și justifica neplata chiriei la timp compensarea cu anumite sume de bani pe care le pretinde de la proprietar pentru unele lucrări efectuate la o fântână.

Chiar dacă suma datorită de proprietar ar fi certă și lichidă, totuș în materie de chirii compensația nu poate avea loc, deoarece legiuitorul a supus efectuarea plății chiriei la anumite condițiuni, cari ar fi eludate și ar naște incertitudine asupra obligației de plată a chiriașului, ceea ce legiuitorul a voit să evite cu orice preț. Chiriașul având obligațiunea de plată, eventualele pretențiuni contra proprietarului nu și le poate valida decât independent de plata chiriei (Tribunalul Sibiu. Sentința Nr. 2488—925. Președinte dr. Șt. Praporgescu, prim-președinte, judecător reierat D. Coandă).

* * *

Denunțarea calomnioasă. Elemente Dacă este necesar ca cel contra căruia s'a făcut denunțul să fi fost achitat. Pentru existența delictului de denunțare calomnioasă, în sensul art. 20 din legea XLI/1914 se cere pe lângă existența acelei împrejurări cari caracterizează din punct de vedere material delictul și anume o acuzare a cuiva în fața autorității, de săvârșirea unei infracțiuni sau a unui delict disciplinar, pe lângă această se cere ca faptul denunțat să nu se sprijine pe temeri de fapt bine precizate și agentului să i se poată impune imprudență prin denunțul făcut prin faptul că acuzațiunea se dovedește a fi adevărată.

Atunci când se face o denunțare contra unui avocat la Barou și în urma cercetărilor făcute de acesta avocatul este trimis în judecată disciplinară, chiar dacă acel avocat a fost în urmă achitat — prin faptul că faptele denunțate au fost adevărate, nu mai poate exista delictul de denunțare calomnioasă deoarece existența delictului de denunțare calomnioasă nu este condiționată de împrejurarea că pentru faptele denunțate cel denunțat să fi fost achitat, aceasta fiind în funcțiune de aprecierea instanței care judecă și aceasta e cu atât mai mult cu cât celui ce face denunțarea nu i se cere decât se nu fie imprudent și lipsit de temeri de fapt pe care să și sprijine aceasta (Tribunalul Sibiu. Sen-

tința No. 1682 — 924. Președinte dl Sc. Constantinescu, judecător dl V. F. Petrescu).

Adulter. Desfacerea căsătoriei cerută pe baza art. 76 din legea XXVI/1891 și admisă pe baza art. 80 pt. a. Dacă poate servi pentru acțiune de adulter. Autoritate de lucru judecat. Potrivit disp. art. 246 din cod penal în vigoare în Transilvania, condițiune esențială pentru ca cineva să poată fi pedepsit pentru adulter, trebuie ca din pricina lui, pe acest motiv să se fi pronunțat desfacerea căsătoriei — și ca aceasta să fie constatată prin sentință definitivă.

Atunci când s'a cerut desfacerea căsătoriei pe motivul arătat în art. 76 din legea XXX/1894 (adulter) și instanța admitând acțiunea a declarat desfăcută căsătoria însă pe motivul prevăzut de art. 80 pt. a din aceeași lege — sentința instanței civile are autoritate de lucru judecat și în penal și nu se mai poate deci baza o acțiune penală de adulter pe o astfel de sentință.

Când este chestiunea de a se ști dacă există autoritate de lucru judecat, dispozitivul sentinței singur trebuie avut în vedere; atunci când dispozitivul este clar, nu se pot invoca considerentele pentru a se denatura caracterul de autoritate de lucru judecat. Deci când disp. unei sentințe constată că, căsătoria s'a desfășurat pe baza art. 80 pt. a, nu se poate invoca nici acțiunea și nici considerentele sentinței pentru a se putea sprijini o acțiune penală de adulter. (Tribunalul Sibiu. Sentința No. 1283/924. Președinte de Sc. Constantinescu; judecător redactor d-l V. F. Petrescu)

Legea execuțională. Sechestre; de când curge termenul de sechestră contra Statului. Dacă decizia de execuție e bine înmanată Administratorului financiar. Forma unei contestații. Cum se urmăresc creanțele contra Statului. Dacă se pot sechestra casele de fier ale unei administrații financiare. Potrivit disp. art. 33 din legea de execuție LX/1881 contestație trebuie înaintată judecătoriei sau delegatului în termen de 8 zile de la măsurile și dispozițiile prejudicioase sau de la înmânarea deciziunii producător de prejudiciu, contestația în sensul art. 5 al novejii din anul 1908 putându-se face și oral înaintea delegatului cu prilejul efectuării procedurii, iar delegatul este obligat să consemne aceasta în procesul verbal. Atunci când execuția se face contra Statului, conf. art. 25, delegatul este obligat, să înștiințeze pe reprezentantul legal al Statului sau pe factorul central îndrituit pentru reprezentarea fundațiunii publice.

Atunci când execuția se îndreaptă contra unei administrații financiare înmânarea deciziunii de executare Administratorului financiar, nu se face corect, pentru că să poată curge termenul prevăzut de art. 35, deoarece Ad-torul financiar nu este persoană competentă

e primi și a reprezenta Statul pentru răsplată acie judiciare, execuțiunea trebuind să se comunice Ministerului de finanțe — deoarece „reprezentantul legal al Statului” indicat de art. 25 din legea LX/1881 în concepția care a prezidat la confecționarea legii corespunde Direcțiunii generale a afacerilor judiciare ale Statului din Ministerul de Finanțe din Budăpesta (vezi dr. Imbrig. Comentariul Legii execuționale.)

Legea execuțională necerând termeni sacramentali pentru facerea contestației și ea putându-se face și oral înaintea delegatului cu prilejul efectuării procedurii prejudicioase — urmează ca protestul făcut contra execuției și consemnat în procesul verbal trebuie considerat de contestație

Legea contabilității publice, fiind extinsă și în teritoriile alipite, urmează că pentru ca Statul să poată face o plată trebuie ca ea să fie trecută în bugetul anual. Refuzul Statului de a trece creanța în buget se poate ataca în Contencios, conform legii Curței de Casație art. 5 lit. h. Numai prin efectul deciziunii instanței de contencios, creanța va putea fi urmărită asupra tuturor bunurilor Statului. Deci creditorii Statului nu pot pe căile ordinare urmări, sechestra sau opri bunurile stabilimentelor publice mai înainte de a fi făcut demersurile pe cale administrativă.

În sensul legii execuționale nu se pot urmări stampilele, sigiliile, actele, registrele, asortimentele și alte obiecte ce aparțin și sunt necesare unui oficiu public ori particular. Deci nu se poate sechestra nici casele de bani ale unei Administrații financiare, deoarece fără aceste autoritatea n'ar mai pute funcționa. (Trib. Sibiu Sentința No. 914/925. Președinte d-l Bânda Judecător-redactor al sentinței d-l V. F. Petrescu).

Tratatul dela Trianon. Dacă Statul român răspunde de obligațiunile Statului maghiar. E Statul român succesor universal sau particular al Statului maghiar? În fapt: la 11 Mai 1918 reclamantul predă c. f. în Brașov pentru a fi transportate la Pirot (Serbia) trei mașini contra rambursul sumei de 1292 cor. C. F. maghiară a încasat suma dela destinatar fără a o mai restitui producătorului. În 1922 acționează C. F. R. pentru plata aceluia ramburs.

În drept. Tratatul dela Trianon dispune că Statele succesoare monarhiei austro-ungare vor dobândi toate biourile și proprietățile ce aparțineau guvernului ungar situate pe teritoriile deslipite — obligându-se fiecare Stat succesor să și aroge răspunderea unei părți din datoria fostului Stat Ungar, garantată în special în drumurile de fier sau alte bunuri așa cum era constituită la 23 Iulie 1914.

Deci în sensul acestui Tratat de pace, Statul român nu răspunde decât numai pentru cota parte corespunzătoare datoriei publice constituită înainte de 28

Iulie 1914 — deci nu este răspunzător pentru nici o datorie de război, sau post belică. Ne impunându-se Statului niciodată obligație nu poate fi ținut nici la plata singur al celor creanțe pe cari unui particulari le ar avea față de fostul Stat maghiar.

Aceste principii sunt de altfel în acord cu concepția modernă a războiului, spre deosebire de concepția vechilor timpuri și în special de concepția romană. În baza noii concepții războiul este considerat numai ca raport dela Stat la Stat, mărginindu-și efectele numai în ceea ce privește bunurile statului, Alipirea ținuturilor unite vechiului Regat nu poate avea ca urmare succesiunea cu titlu universal pentru Statul român, căci codul civil nu cunoaște o astfel de succesiune pentru un Stat, decât în cazul unei moșteniri vacante, ceea ce nu este cazul în speță. Deasemenea Statul român nu poate fi considerat nici ca succesor particular al Statului ungar, deoarece dacă acesta a încetat să mai existe în ceea ce privește suveranitatea sa asupra Transilvaniei ca subiect de drept public, n'a încetat să existe și mai departe ca persoană morală purtător de deplin și datorii (Sentința No. 4933/14/922 din 4 Iulie 1923 a Trib. Brașov. Președinte dl. A. S. Frescu; judecător referent dl. Ionescu).

* * *

Copil nelegitim. Dacă succesorii pot atăca nelegitimitatea unui copil, atunci când tatăl a refuzat aceasta. Succesorii nu au dreptul de a atăca nelegitimitatea unui copil atunci când tatăl a avut cunoștință de faptul nașterii și a refuzat de a-i contesta legitimitatea în termenul legal.

Raporturile adulterine ale mamei și mărturisirea ei că pârâta este nelegitimă nu pot prin ele singure să ridice acestia dreptul nașterii legitime atunci când tatăl însăși a refuzat să-l conteste (Tribunalul Lugoj. Sentința No. 2319/14/923 din 13 Martie 1925. Președinte și redactor dl. V. Alexandrescu.)

* * *

(Soc. An.) Societate anonimă pe acțiuni. Obligațiuni contractate anterior înregistrării lor; dacă sunt valabile. Art. 160 cod. com. Potrivit disp. art. 160 din cod. com. o societate pe acțiuni nu se consideră existentă până ce nu este înscrisă în registrul firmelor comerciale și publicată și deci ea nu poate stipula vre-o obligațiune pentru sau contra ei până la înregistrare, urmând ca toate aceste obligații contractate înainte de înregistrare să cadă personal și solidar asupra acelorora cari au lucrat în numele societății înainte de înregistrarea ei.

Din art. 160 cod. com. nu urmează însă că în favoarea și în sarcina unei societăți anonime înainte de înregistrare nu se pot contracta afaceri de loc; înseamnă numai că afacerile contractate numai în acel caz și din acel moment se consideră drept afacerile încheiate pe seama și în numele ei vor fi aprobate de

către ea în mod expres sau prin fapte concludente. (În acest sens a se vedea deciziile Curiei Maghiare No. 1203—98 și 55—900. Deasemenea cod. com. comentat de I. Predovici și P. Ney pag. 138). (Sentința No. 812—925 a Tribunalului Cluj, dată sub președinția dlui V. P. Pastia, care a redactat-o).

* * *

(Daune.) Daune cauzate fără culpă; responsabilitate. Art. 1306 din c. c. a. În sensul art. 1306 din c. c. a. numai cel ce a cauzat o daună din vina sa este obligat de a plăti despăgubiri.

Deci atunci când în fapt se constată că dauna reclamantului provine din faptul că dând pârâtului un ceasornic pentru reparații și prăvălia aceasta a fost devastată în timpul revoluției, dauna reclamantului provenind fără nici o culpă din partea pârâtului, acesta nu poate fi făcut răspunzător de ea. (Tribunalul Sibiu. Sentința No. 2112—925. Președinte dl. Banda; raportor dl. judecător Gheorghiu).

* * *

(Ordonanța No. 4429—1918). Act scris. Dacă recunoașterea ulterioară a strămutării proprietății poate substitui lipsa actului scris. Ordonanța No. 4450—918, prin derogare dela dreptul comun, cere pentru anumite motive ca orice tranzacțiune de drepturi imobiliare, să fie redactate și consemnate în act scris; prin aceasta se înțelege, că dacă actul scris nu s'a redactat, nu există transmitere de drepturi.

Lipsa actului scris nu se poate complectea nici printr-o declarație ulterioară unilaterală făcută cu ocazia unui alt proces, deoarece obligația actului scris din zisa ordonanță fiind dictată pentru anumite interese sociale și de Stat, se cere ca îndeplinirea ei să fie efectuată cât mai riguros — neîndeplinirea fiind sancționată cu nulitatea actului. Vânzarea în aceste condiții fiind lovită de o nulitate absolută, ea nu mai poate fi ulterior acoperită printr-o declarație unilaterală. (Sentința No. 3028—924 a Curții de Apel Cluj. Președinte dl. Ion Popp, raportor dl. consilier Georgian).

* * *

(Recurs). Recurs contra unei decizii admise în cursul procedurii. Inadmisibilitate. Conform art. 549 din pr. civ. contra deciziunilor aduse în contra procedurii nu există recurs decât în cazul când legea îl prevede în mod expres. Nici un text de lege nu arată posibilitatea recursului în cazul când instanța de fond, în cursul procedurii a numit un expert; deci un astfel de recurs este inadmisibil. (Sentința No. 3120 a Curții de Apel din Cluj. Președinte dl. Ion Popp; raportor dl. consilier Balașiu).

* * *

(Curator). Curator numit în baza art. 28 punct 2 din legea XX din 1877; dacă are dreptul de a reprezenta pe absent în fața instanțelor de judecată; soluție negativă. Din dispozițiile art. 33 și 87 alin. a din legea

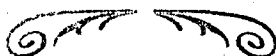
XX—1877, reiese că curatorul numit în baza art. 28, punct 2 din legea XX—1877 de Sedria orfanală, nu poate intenta proces în numele absentului, pentru că din dispozițiunile de mai sus combinate cu art. 31 al sus zisei legi este clar și aceea, că numai instanța judecătorească are atribuții de a se îngriji de reprezentarea persoanei curatelatului absent prin numirea unui curator adhoc numai în cazul când absentul este împresuat.

Conform dar celor expuse și având în vedere, că lipsa aceasta nu poate fi completată conform alin. 2 art. 75 pr. civilă instanța de apel nu poate decât conf. art. 505 din pr. civ. să infirme o sentință dată în cauza unui absent, care a fost astfel reprezentat. (Curtea de Apel din Cluj. Sentința No. 630 925. Președinte dl G. Haupt; consilier raportor dl G. Mina Popescu).

(Anulare căs) Acțiune de divorț și anulare introduse simultan. Neomiterea ac. de anulare în cursul procedurii de divorț. Consecințe. Conform art. 68 din

legea matrimonială soțul care atacă în justiție valabilitatea unei căătorii, poate să-și revoce acțiunea în anulare, în tot cursul procesului.

Atunci când pe lângă acțiune de anulare un soț introduce și o acțiune de divorț, iar în cursul desbaterii acestuia din urmă nu face amintire despre existența acțiunii de anulare și nici nu cere ascultarea ambelor acțiuni pentru a se judeca odată, din acest fapt instanța poate conchide că reclamantul a renunțat la dreptul său de a mai putea ataca valabilitatea căsătoriei. O astfel de conduită are ca consecință juridică ca aceea căsătorie să fie desfășurată în mod definitiv chiar în urma procesului de divorț și deci acțiunea în anulare nu mai are nici un interes și aceasta cu atât mai mult cu cât conf. art. 62 pt. a) din legea matrimonială nu se admite atacarea unei căătorii sfârșită prin sentință judecătorească. (Sentința No 1142-925 a Curții de Apel din Cluj. Președinte dl Ioan Papp, raportor dl consilier Kerner).

PUBLICAȚIUNI.

Primăria comunei Sâmbăta de jos.

No. 91/1926.

Publicațiune.

Să aduce la cunoștință publică, că moara comunală de apă cu 3 pietri, casa de locuit, curtea și grădina de moară, se va esaranda prin licitație publică pe timp de trei ani fără 2 luni, începând dela 1 Martie 1926 până la 31 Decembrie 1928.

Licitația se va ține la 21 Februarie 1926 orele 14 la primăria comunală Sâmbăta de jos.

Prețul de strigare: 20.000 Lei. Vadiu: 10%.

Se primesc numai oferte închise și sigurate, cari se vor depune până la 1 ora după începerea licitației în mâna președintelui de adjudicare. Supra oferte sau oferte cu procente nu se primesc.

Condițiuni mai detaliate se pot vedea între orele oficioase la Primăria comunală Sâmbăta de jos și la notariatul cu sediul în Vona.

Sâmbăta de jos, la 5 Ianuarie 1926.

Waldemar Hutinger, notar. Ioan Mușat, primar.

No. 19/1926 adm.

Publicațiune.

Postul de subnotar dela notariatul Surdac, județul Sălaj a devenit vacant.

Rog pe toți acei Domni, cari ar dori să-l ocupe, să până în 1 Februarie 1926 să-și înainteze subsemnatului actele necesare pentru ai exopera numirea.

Dacă nu se va afla persoană cu diplomă se va aplica în loc și practicant cu salariu de subnotar. Peste plată li-i ofer încă: venitul total dela botețele de vîre (4 comune) 500 Lei bani numerar, dejun gratuit, pe timp de vară o cameră cu pat fără albături, și poate și pe iarnă.

De vipt estin ne vom îngriji
Surdac, la 5 Ianuarie 1926.

Popoviclu, notar cercual.

Practicant cu praxă de mai mulți ani și capabil de a conduce notariatul, cașt un post la careva notariat. Posed limba română germană și maghiară. Fiind necesătorit, fără vipt și locuță nu pot merge. Ofertele rog a le trimite pe adresa: Iosif Komos locuitor la Vad. nr. Bela Dész, Tăgu-Mueș, Str. Gen. Drăgălina 10.

Un subnotar substitut dorește a schimba postul. Are praxă de 2 ani în agendele notariale și e capabil, să conducă un birou de sine stătător.

Cere ofertele cu condițiune de salariu, la care răspunde imediat. Ofertele sa se trimită pe adresa lui Tot Măhar, Orașea Mate primăria orașului.

Concurs.

La notariatul cercului Sichevița, plasa Moldovanouă se caută un cancelar vărsat în agendele administrative, dar mai ales în cauzele de dare. Postul se poate ocupa imediat. Se preferă cunoașterea pe factă, a limbii oficiale,

Retribuțiuni după învoiață

NOTAR.

Martin Roth senator comunal în Borșa, jud. Maramureș în etate de 30 ani căsătorit fără familie, cu praxă de mult ani, și soare frumoasă, perfect deprins în agendele notariale, și capabil ale conduce independent posedând limba română, germană și maghiară verbal și în scris caștă post și bi ca scriitor în un loc unde postul și notariatul este sistematizat ca să-și fie asigurată existența.

Horn Alexandru scrietor comunal dom Vârșandul-vechii, jud. Arad în etate de 26 ani, cu praxă de 10 ani r. cath. cu 4 civile. conduce o cancelarie singur, vorbește românește, nemțește și ungurește și în scris caută un post unde li-ș pot fi asigura existența.